

تعاون و کشاورزی، سال دوم، شماره ۷، پاییز ۱۳۹۲

عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی روستایی زنان استان مازندران

سید حسین زارعی پهنه کلانی^۱، امیر احمدپور^۲، مهدی چرمچیان
لنگرودی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۶/۴

چکیده

هدف تحقیق حاضر بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی روستایی زنان است. این تحقیق از نوع توصیفی - همبستگی و ابزار تحقیق پرسش‌نامه‌ای است که به منظور بررسی روایی آن در اختیار صاحب‌نظران و کارشناسان قرار گرفت و پایایی آن نیز با انجام آزمون مقدماتی از طریق تکمیل ۳۰ پرسش‌نامه و سپس محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/69-0/86$) تأیید شد. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل ۱۳۷۲ نفر از اعضای شرکت تعاونی‌های روستایی زنان استان مازندران در سال ۱۳۹۲ بوده است که بر اساس جدول کرجسی و مورگان، ۳۰۰ نفر از این جامعه، به عنوان نمونه، به کمک روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تناسبی انتخاب شدند و در نهایت، ۲۶۷ پرسش‌نامه تحلیل شد. نتایج توصیفی تحقیق نشان داد که از دیدگاه اکثریت پاسخگویان، میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان استان مازندران در سطح خوب بوده است. نتایج یافته‌های تحلیلی نیز نمایان ساخت که رابطه مثبت و معنی داری بین عوامل پیش‌برنده توسعه کارآفرینی و میزان توسعه کارآفرینی وجود دارد. نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه هم نشان داد که متغیرهای عوامل شخصیتی و آموزشی پیش‌برنده توسعه کارآفرینی ۱۸/۴۰ درصد از تغییرات میزان توسعه کارآفرینی را تبیین کردند.

واژه‌های کلیدی: توسعه کارآفرینی، تعاونی‌های روستایی، زنان روستایی، استان مازندران

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری (نویسنده مسئول)
e- mail: housinezareei@yahoo.com

۲. استادیار گروه کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری

۳. استادیار گروه کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری

مقدمه

کارآفرینی فرایند نوآوری و بهره‌گیری از فرصت‌ها با تلاش و پشتکار بسیار همراه با پذیرش ریسک‌های مالی، روانی و اجتماعی است که البته با انگیزه کسب سود مالی، توفیق‌طلبی، رضایت شخصی و استقلال صورت می‌پذیرد. کارآفرینی دارای ابعاد مختلف اجتماعی و اقتصادی است (Freytag and Thurik, 2006). امروزه کارآفرینی، علاوه بر عامل مهم رشد و توسعه اقتصادی، به عنوان پرورش دهنده و تقویت‌کننده روحیه سرمایه‌گذاری و بهره‌وری نیروی انسانی تلقی می‌شود و به همین جهت، توسعه کارآفرینی و ترویج فرهنگ کارآفرینی ضرورتی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به شمار می‌آید (قاسم لونیا، ۱۳۸۹). قنبری و همکاران (۱۳۷۹) مهم‌ترین پیامدهای کارآفرینی را اشتغال‌زایی؛ رشد اقتصادی؛ ایجاد رشد و انتقال فناوری؛ ایجاد تحرک اجتماعی و اقتصادی؛ شناخت، ایجاد و گسترش بازارهای جدید؛ افزایش رفاه؛ مشوق سرمایه‌گذاری؛ ساماندهی و استفاده اثربخش از منابع می‌دانند. فرایند کارآفرینی نیازمند یک عمل کارآفرینانه و یک عامل کارآفرینانه است. عمل کارآفرینانه بر مفهوم‌سازی و پیاده‌سازی یک ایده، فرایند محصول، خدمت و یا یک کسب و کار جدید دلالت دارد و عامل کارآفرینانه فرد یا گروهی است که مسئولیت شکوفاسازی و به بار نشستن عمل کارآفرینانه را بر عهده می‌گیرد (هرندی زاده، ۱۳۸۹).

تعاونی‌ها یکی از نهادهای اقتصادی در جامعه‌اند که موجبات به‌کارگیری توان و استعدادهای فکری و مالی پراکنده و جزئی افراد را فراهم می‌کنند و تلاش‌های فردی، اجتماعی و همگانی و گروهی را در قالب یک تشکل منسجم می‌سازند و با مدنظر قرار دادن منافع جمعی، از حرکت‌های سودجویانه افراد خاص جلوگیری می‌کنند (حیدر قلی زاده، ۱۳۹۰)؛ به عبارتی، بخش تعاون بهترین بستر برای پرورش و پیشرفت کارآفرینان است و تعاونی‌ها می‌توانند روحیه کارآفرینی را در افراد تقویت کنند و نقش مهمی را در شکوفایی ویژگی‌های مثبت آنان داشته باشند (رحیمی، ۱۳۸۷). مجموعه شرایط و مقتضیات جامعه ما از یک سو و از سوی دیگر، برنامه‌ها و اهداف مشترک میان مقوله کارآفرینی و تعاون ارتباط راهبردی این دو مقوله اساسی را

اجتناب ناپذیر می‌سازد. به علاوه، مزایای نسبی‌ای که هر کدام از این مقوله‌ها در جای خود دارند می‌تواند یک هم‌افزایی عظیمی را در راه دستیابی به اهداف مشترک به وجود آورد (رضوی، ۱۳۸۷). بنابراین، بخش تعاون باید تمام تلاش و امکانات خود را بر توانمندی‌ها و وظایف اصلی خود، یا همانا کارآفرینی و مهار بحران بیکاری، متمرکز کند (شعبان پور، ۱۳۸۶).

توسعه کارآفرینی در قالب تعاونی‌ها بستگی به عوامل برون‌سازمانی (سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت) و درون‌سازمانی (حاکمیت تفکر پویا و کارآفرینانه و قدردانی از ایده‌های خلاق و نیز اعتماد و اطمینان مدیریت به کارکنان) دارد (اکبرپور دباغی، ۱۳۸۸). در شرکت‌های تعاونی روستایی زنان، آنان با خوداتکایی بر توانمندی‌های خود، که طی سال‌ها نادیده گرفته شده است، ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خویش را به منصفه ظهور می‌رسانند و تعاونی را تبدیل به صحنه تبلور کارآفرینی می‌نمایند. شرکت‌های تعاونی روستایی زنان به واسطه اهداف زیر، به صورت مستقیم و غیر مستقیم، در توسعه کارآفرینی نقش مهمی دارند (ابراهیمی، ۱۳۸۴): اشتغال‌زایی برای زنان جویای کار، توسعه فرهنگ تشکل‌های زنان روستایی، مشارکت در امر تولید محصولات کشاورزی و دامی، بهره برداری بهینه در زمینه خدمات رسانی به زنان روستایی کم‌درآمد، استفاده از تسهیلات بانکی و سرمایه‌گذاری برای تعدادی از زنان روستایی.

از سالیان دور، شرکت‌های تعاونی روستایی زنان تحت نظارت، هدایت و پشتیبانی سازمان مرکزی تعاونی روستایی ایران (وابسته به وزارت جهاد کشاورزی) بوده و برابر آمار رسمی مدیریت تعاون روستایی استان مازندران، هم‌اکنون تعداد ۹ شرکت تعاونی روستایی زنان، با تعداد ۱۳۷۲ عضو، در سطح استان در حال فعالیت‌اند. از آنجا که توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی روستایی زنان در جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود کشور و استان مازندران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و از طرفی، به دلیل کثرت روستاها و جمعیت زیاد زنان در سطح استان مازندران، در صورت مدیریت صحیح و ارائه راهکارهای عملی، این نیروی کار فعال و عظیم در روستاها فعال می‌شود و موجبات شکوفایی اقتصادی خانوارهای روستایی را در منطقه فراهم می‌آورد. با این مقدمه، این تحقیق به دنبال شناسایی عواملی می‌باشد که بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های

تعاونی زنان روستایی تأثیر دارند. بنابراین، سؤال اصلی تحقیق این است که چه عواملی بر توسعه کارآفرینی در شرکت های تعاونی روستایی زنان مؤثرند؟

پیشینه تحقیق

هرندی زاده (۱۳۸۹) در تحقیقی تحت عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونی های تولید کشاورزی استان اصفهان» به این نتیجه رسید که عوامل روان‌شناختی و شخصیتی، رفتار مدیریت، بازاریابی، اقتصادی، آموزشی و اجتماعی – فرهنگی، به ترتیب اولویت، عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونیهای تولید کشاورزی اند.

غیاثوند غیائی و همکاران (Ghiasvand Ghiasy et al., 2009) در تحقیق خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی» نشان دادند که عوامل شناختی، روان‌شناسی، آموزشی، مالی، سازمانی، اقتصادی، اجتماعی و ویژگی‌های شخصی بر توسعه کارآفرینی اثر گذار می‌باشند.

دنیایی (۱۳۸۹) در بررسی عوامل مؤثر بر تقویت و توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های کشاورزی به این نتیجه رسید که عواملی چون ارائه حمایت‌های مالی و مالیاتی، اصلاح قوانین و مقررات بانکی و سازگار نمودن آن با شرایط کارآفرینان و تدوین سند ملی توسعه کارآفرینی در تقویت کارآفرینی مؤثرند.

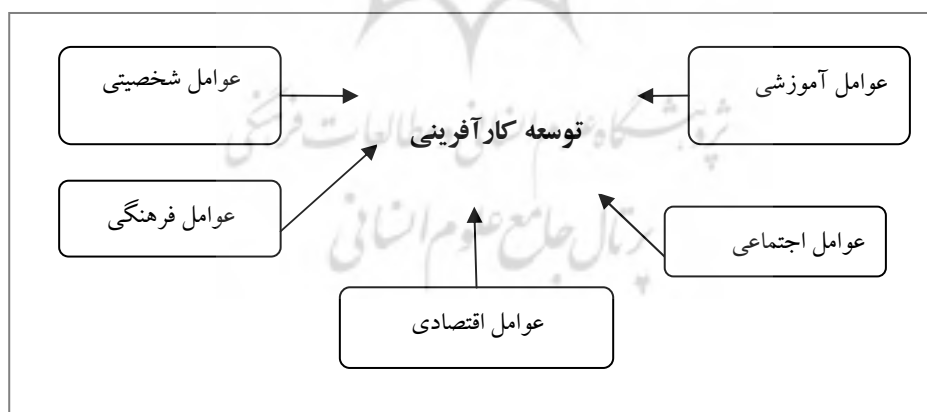
ملک پور (۱۳۸۷) در تحقیق خود با عنوان «بررسی راهکارهای توسعه کارآفرینی در بخش تعاون استان چهارمحال و بختیاری» به این نتیجه دست یافت که ایجاد شبکه‌های حامی کارآفرینی، اعمال حمایت‌های مالی و مالیاتی و بخشودگی‌های سازمان‌یافته، تقویت پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد و ایجاد حقله ارتباطی آنها با بخش تعاون، ایجاد مراکز کارآفرینی و خدمات مشاوره‌ای در دستگاه‌های دولتی و یا وابسته به دولت، تدوین سند ملی توسعه کارآفرینی و کسب کار، اصلاح قوانین و مقررات بانکی و سازگار نمودن آنها با شرایط کارآفرینی راهکارهای مؤثر در توسعه کارآفرینی‌اند.

اکبر پور دباغی (۱۳۸۸) در تحقیق خود با عنوان «بررسی نقش تعاون در توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی استان آذربایجان شرقی» نشان داد که عوامل برون‌سازمانی (شامل

سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، حمایت‌های مشاوره‌ای، تسهیلات مالی، اصلاحات اداری، اطلاع‌رسانی، آموزش و بسترسازی فرهنگی) و همچنین عوامل درون سازمانی (حاکمیت تفکر نوآورانه، پویا، کارآفرینانه در بدنه مدیریت؛ قدردانی و ارزش نهادن مدیریت به کارکنان صاحب ایده و خلاق؛ اطلاع و تصویر روشن کارکنان از آینده و برنامه‌های بلندمدت شرکت؛ اعتماد کارکنان به مدیریت و اعتماد مدیریت به کارکنان) در توسعه کارآفرینی نقش مؤثری دارند.

مقصودی و داودی (Maghsoudi and Davodi, 2011) نیز در تحقیق خود تحت عنوان «استراتژی‌های توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های کشاورزی ایران» نشان دادند که عوامل آموزشی، انگیزشی، سرمایه‌گذاری، شراکت و ساختاری در توسعه کارآفرینی تأثیرگذارند.

زمانی و جان نثاری (۱۳۸۸) در تحقیق خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونی‌ها» نشان دادند که راهکار عملی برای توسعه کارآفرینی در تعاونی‌ها نهادینه‌سازی نوآوری، خلاقیت و کارآفرینی درون سازمانی می‌باشد. بر پایه مرور مطالعات صورت گرفته، مدل نظری تحقیق حاضر در زیر نشان داده شده است (شکل ۱).

شکل ۱. مدل نظری تحقیق به منظور بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان

روش تحقیق

تحقیق حاضر بر حسب هدف مورد نظر، از نوع کاربردی و از نظر روش، کمی و به صورت توصیفی (غیر آزمایشی) و پیمایشی است. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل ۱۳۷۲ نفر از اعضای شرکت تعاونی های روستایی زنان استان مازندران در سال ۱۳۹۲ می باشد که از این میان، ۳۰۰ نفر به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای تناسبی، به عنوان نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰)، انتخاب شدند که در نهایت، ۲۶۷ پرسش نامه جمع آوری و تحلیل شد.

جدول ۱. تعداد نمونه آماری از هر یک از تعاونی ها

ردیف	شهرستان	نام شرکت تعاونی روستایی زنان	تعداد اعضا	تعداد نمونه
۱	بهشهر	تیرتاش	۳۷۰	۸۱
۲	ساری	مهر	۲۵	۵
۳	ساری	رفاه کشاورزی ساری	۲۶	۶
۴	ساری	کوثر	۳۱	۷
۵	ساری	گلبهار	۴۵	۱۰
۶	آمل	دشت سر	۱۷۱	۳۷
۷	آمل	کوکده	۱۸۲	۴۰
۸	نور	ایزده	۲۸۷	۶۳
۹	رامسر	شستا	۲۳۵	۵۱
جمع کل			۱۳۷۲	۳۰۰

مأخذ: یافته های تحقیق

جهت گردآوری داده ها و اطلاعات مورد نظر، پرسش نامه ای دو بخشی براساس مرور مبانی و پیشینه پژوهش و نظرخواهی از صاحب نظران این حوزه تهیه شد. بخش اول به بررسی عوامل شخصیتی (۱۶ گویه)، اقتصادی (۶ گویه)، اجتماعی (۷ گویه)، فرهنگی (۷ گویه) و آموزشی (۸ گویه) پیش برنده توسعه کارآفرینی در شرکت های تعاونی روستایی زنان استان مازندران و میزان توسعه کارآفرینی در این شرکت ها (۱۸ گویه) در قالب طیف لیکرت پنج قسمتی (۰=هیچ، ۱=کم، ۲=تاحدودی، ۳=زیاد، ۴=خیلی زیاد) مربوط است. بخش دوم نیز به بررسی ویژگی های فردی پاسخگویان در قالب سن، میزان تحصیلات، سابقه کار و غیره اختصاص دارد. جهت تعیین روایی پرسش نامه چندین نسخه از آن در اختیار گروهی از متخصصان، شامل استادان گروه کشاورزی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری و همچنین تعدادی از کارشناسان مدیریت تعاون روستایی استان مازندران، قرار داده شد و اصلاحات لازم بر حسب پیشنهادهای آنها صورت گرفت. جهت تعیین پایایی پرسش نامه نیز تعداد ۳۰ پرسش نامه خارج از پاسخگویان جامعه آماری (استان گلستان) توزیع گردید. پس از جمع آوری پرسش نامه های مذکور، داده ها وارد رایانه شد و با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ، ضریب اعتماد پرسش نامه بین ۰/۶۹ تا ۰/۸۶ به دست آمد (جدول ۲).

جدول ۲. ضریب آلفای کرونباخ بخش های مختلف پرسش نامه

بخش های پرسش نامه	تعداد گویه ها	ضریب آلفای کرونباخ
عوامل شخصیتی	۱۶	۰/۸۶
عوامل اقتصادی	۶	۰/۸۲
عوامل اجتماعی	۷	۰/۷۷
عوامل فرهنگی	۷	۰/۷۴
عوامل آموزشی	۸	۰/۶۹
توسعه کارآفرینی	۱۸	۰/۸۳

مأخذ: یافته های تحقیق

در این تحقیق، به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات، از نرم افزار آماری مختص علوم اجتماعی (SPSS V. 17) استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل نتایج توصیفی از آماره های همچون فراوانی، درصد، کمینه، بیشینه، میانگین، انحراف معیار و ضریب تغییرات و برای تجزیه و تحلیل نتایج استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون، اسپیرمن و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شد.

نتایج و بحث

ویژگی های فردی پاسخگویان

جدول ۳ ویژگی های فردی پاسخگویان را نشان می دهد. چنان که ملاحظه می شود، میانگین سن پاسخگویان ۳۳/۱۳ سال با انحراف معیار ۹/۷۱ است که تقریباً نیمی از آنان (۱۳۶ یا ۵۰/۹۰٪) در گروه سنی ۲۵ تا ۳۵ سال قرار دارند. میانگین سابقه عضویت پاسخگویان ۸/۲۰ سال با انحراف

معیار ۴/۴۳ است که اکثریت آنان (۱۰۴ یا ۳۹٪) در گروه کاری ۶ تا ۱۰ سال قرار دارند. پاسخگویان به طور متوسط ۸۲۷ هزار ریال به عنوان حق عضویت پرداخت نموده‌اند. با بررسی سطح تحصیلات پاسخگویان نیز مشخص گردید که تحصیلات نیمی از آنان دانشگاهی (۱۳۸ یا ۵۱/۷۰٪) است و فقط ۴ نفر (۱/۵۰٪) آنان بی‌سوادند. همچنین تقریباً ۱۵ درصد پاسخگویان شاغل و مابقی (۸۴/۳۰٪) غیرشاغل‌اند.

جدول ۳. ویژگی های فردی پاسخگویان

متغیر	سطوح متغیر	فراوانی	درصد	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
سن (سال)	-	-	-	۳۳/۱۳	۹/۷۱	۱۴	۶۷
سابقه عضویت (سال)	-	-	-	۸/۲۰	۴/۴۳	۱	۲۰
میزان سهام یا حق عضویت (ریال)	-	-	-	۸۲۶/۹۲۸	۵/۹۱	۱۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰
	بی سواد	۴	۱/۵۰				
	ابتدایی	۱۵	۵/۶۰				
سطح تحصیلات	راهنمایی	۴۲	۱۵/۷۰	-	-	-	-
	دبیرستان	۶۸	۲۵/۵۰				
	دانشگاه	۱۳۸	۵۱/۷۰				
وضعیت اشتغال	شاغل	۴۲	۱۵/۷۰				
	غیر شاغل	۲۲۵	۸۴/۳۰				

مأخذ: یافته‌های تحقیق

عوامل پیش برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی های زنان روستایی

عوامل شخصیتی

این متغیر با ۱۶ گویه، در قالب طیف لیکرت، از پاسخگویان مورد سؤال قرار گرفت که نتایج به دست آمده (جدول ۴) نشان می‌دهد میزان توجه به آینده ($CV=22/12$)، میزان شجاعت در تصمیم‌گیری‌ها ($CV=22/43$) و میزان فرصت شناسی ($CV=22/44$) مهم‌ترین و میزان تمایل به مخاطره‌پذیری ($CV=27/30$)، میزان خطر پذیری و اعتدال‌گرایی ($CV=26/38$) و میزان کنترل

درونی (CV=۲۵/۷۲) کم‌اهمیت‌ترین عوامل شخصیتی پیش‌برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان به شمار می‌آیند.

جدول ۴. رتبه بندی عوامل شخصیتی پیش‌برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی

رتبه	ضریب پراکندگی (CV)	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۲۲/۱۲	۰/۸۵	۳/۸۴	میزان توجه به آینده (آینده نگری)
۲	۲۲/۴۳	۰/۸۵	۳/۸۰	میزان شجاعت در تصمیم‌گیری
۳	۲۲/۴۴	۰/۸۲	۳/۶۴	میزان فرصت‌شناسی
۴	۲۲/۵۲	۰/۸۳	۳/۶۷	میزان تجربه کاری و مهارت
۵	۲۲/۷۲	۰/۸۰	۳/۵۲	میزان استقلال طلبی
۶	۲۳/۱۲	۰/۸۸	۳/۷۹	میزان اعتماد به نفس و مصمم بودن
۷	۲۳/۴۷	۰/۹۰	۳/۸۵	میزان انگیزه برای پیشرفت دائمی و سخت‌کوشی
۸	۲۳/۷۰	۰/۹۳	۳/۹۱	میزان مسئولیت‌پذیری
۹	۲۴/۱۳	۰/۸۹	۳/۷۰	میزان نوآوری، خلاقیت و ابتکار
۱۰	۲۴/۶۷	۰/۸۷	۳/۵۴	میزان توفیق و کمال‌طلبی
۱۱	۲۴/۷۳	۰/۸۸	۳/۵۴	میزان توانایی در هماهنگ‌سازی منابع
۱۲	۲۵/۱۸	۰/۹۰	۳/۵۷	میزان خودشکوفایی
۱۳	۲۵/۶۵	۰/۸۶	۳/۳۶	میزان مسئولیت‌پذیری
۱۴	۲۵/۷۲	۰/۹۱	۳/۵۴	میزان کنترل درونی
۱۵	۲۶/۳۸	۰/۸۸	۳/۳۲	میزان خطرپذیری و اعتدال‌گرایی
۱۶	۲۷/۳۰	۰/۸۸	۳/۳۶	میزان تمایل به مخاطره‌پذیری

*مقیاس ۱: هیچ، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

مأخذ: یافته‌های تحقیق

عوامل اقتصادی

این متغیر با ۶ گویه، در قالب طیف لیکرت، از پاسخگویان مورد سؤال قرار گرفت که نتایج به دست آمده (جدول ۵) نشان می‌دهد میزان توانایی رقابت در عرصه بازار (CV=۲۷/۲۱)،

میزان به کارگیری مدیریت مالی ($CV=28/44$) و میزان اصلاح قوانین و مقررات بانکی ($CV=30/65$) مهم‌ترین عوامل اقتصادی پیش‌برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان به شمار می‌آیند.

جدول ۵. رتبه بندی عوامل اقتصادی پیش‌برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های

زنان روستایی

رتبه	ضریب پراکندگی (CV)	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۲۷/۲۱	۰/۹۲	۳/۳۸	میزان توانایی رقابت در عرصه بازار
۲	۲۸/۴۴	۰/۹۵	۳/۳۴	میزان به‌کارگیری مدیریت مالی
۳	۳۰/۶۵	۱/۰۲	۳/۳۳	میزان اصلاح قوانین و مقررات بانکی
۴	۳۲/۵۰	۱/۰۵	۳/۲۳	میزان حمایت‌های مالی و مالیاتی و بخشودگی‌ها
۵	۳۴/۳۵	۱/۱۷	۳/۴۲	میزان جلوگیری از رانت خواری و رشوه
۶	۳۶/۱۵	۱/۱۲	۳/۱۰	میزان دسترسی به منابع و تسهیلات بانکی کم بهره

مأخذ: یافته‌های تحقیق

*مقیاس ۱: هیچ، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

عوامل اجتماعی

این متغیر با ۷ گویه، در قالب طیف لیکرت، از پاسخگویان مورد سؤال قرار گرفت که نتایج به دست آمده (جدول ۶) نشان می‌دهد میزان حمایت‌های مشاوره‌ای ($CV=25/88$)، میزان کسب جایگاه اجتماعی ($CV=26/51$) و میزان تقویت نظام حرفه‌ای ($CV=26/98$) مهم‌ترین عوامل اجتماعی پیش‌برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان به شمار می‌آیند.

جدول ۶. رتبه بندی عوامل اجتماعی پیش برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی

رتبه	ضریب پراکندگی (CV)	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۲۵/۸۸	۰/۹۰	۳/۴۷	میزان حمایت‌های مشاوره‌ای
۲	۲۶/۵۱	۰/۹۳	۳/۵۰	میزان کسب جایگاه اجتماعی
۳	۲۶/۹۸	۰/۹۰	۳/۳۴	میزان تقویت نظام حرفه‌ای
۴	۲۷/۸۶	۰/۹۳	۳/۳۳	تدوین مناسب سند ملی توسعه کارآفرینی
۵	۲۸/۵۷	۱	۳/۵۰	میزان حاکمیت تفکر نوآورانه و کارآفرینانه در بدنه مدیریت
۶	۲۹/۲۷	۰/۹۹	۳/۳۹	میزان جلوگیری از قانون شکنی
۷	۳۲/۴۴	۱/۰۵	۳/۲۶	میزان سیاست‌های تشویقی و ترغیبی دولت

مأخذ: یافته‌های تحقیق

*مقیاس ۱: هیچ، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

عوامل فرهنگی

این متغیر با ۷ گویه، در قالب طیف لیکرت، از پاسخگویان مورد سؤال قرار گرفت که نتایج به‌دست آمده (جدول ۷) نشان می‌دهد میزان اعتقادات و باورها و تجارب اعضا ($CV=۲۴/۹۱$)، قردانی و ارزش نهادن مدیریت به کارکنان صاحب ایده و خلاق ($CV=۲۵/۰۳$) و میزان مشارکت کارآفرینان ($CV=۲۸/۷۵$) مهم‌ترین عوامل فرهنگی پیش برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان هستند.

جدول ۷. رتبه بندی عوامل فرهنگی پیش برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی

رتبه	ضریب پراکندگی (CV)	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۲۴/۹۱	۰/۹۰	۳/۶۴	میزان اعتقادات و باورها و تجارب اعضا
۲	۲۵/۰۳	۰/۹۳	۳/۷۱	قردانی و ارزش نهادن مدیریت به کارکنان صاحب ایده و خلاق
۳	۲۸/۷۵	۰/۹۸	۳/۴۲	میزان مشارکت کارآفرینان
۴	۲۹/۱۰	۰/۹۸	۳/۳۷	میزان ارزش آفرینی کارآفرینی در جامعه
۵	۳۰/۰۳	۰/۹	۳/۲۷	میزان گسترش فرهنگ کارآفرینی
۶	۳۰/۱۲	۱/۰۲	۳/۳۷	میزان اصلاح قوانین و مقررات ورشکستگی
۷	۳۰/۱۳	۱/۰۲	۳/۳۹	میزان بستر سازی فرهنگی

مأخذ: یافته‌های تحقیق

*مقیاس ۱: هیچ، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

عوامل آموزشی

این متغیر با ۸ گویه، در قالب طیف لیکرت، از پاسخگویان مورد سؤال قرار گرفت که نتایج به دست آمده (جدول ۸) نشان می دهد میزان حمایت های اطلاعاتی از کارآفرینان و اعضای تعاونی ($CV=26/51$)، میزان اطلاع رسانی و آموزش ($CV=27/28$) و میزان برگزاری کلاس های توسعه مهارت های کوتاه مدت ($CV=28/69$) مهم ترین عوامل آموزشی پیش برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی های روستایی زنان اند.

جدول ۸. رتبه بندی عوامل آموزشی پیش برنده توسعه کارآفرینی در تعاونی های

زنان روستایی

رتبه	ضریب پراکندگی (CV)	انحراف معیار	میانگین*	گویه ها
۱	۲۶/۵۱	۰/۹۰	۳/۴۰	میزان حمایت های اطلاعاتی از کارآفرینان و اعضای تعاونی
۲	۲۷/۲۸	۰/۹۶	۳/۵۰	میزان اطلاع رسانی و آموزش
۳	۲۸/۶۹	۰/۹۷	۳/۳۹	میزان برگزاری کلاس های توسعه مهارت های کوتاه مدت
۴	۲۸/۸۳	۰/۹۷	۳/۳۶	میزان گسترش دانش و فناوری اطلاعات
۵	۲۸/۹۹	۱	۳/۴۳	میزان ایجاد ارتباط با تعاونی های موفق
۶	۲۹/۲	۰/۹۸	۳/۳۵	میزان استفاده از برنامه های آموزشی تلفیقی (نظری و عملی)
۷	۳۲/۲۳	۱/۰۳	۳/۱۹	میزان دسترسی اعضا به اینترنت و رایانه
۸	۳۲/۹۳	۱/۱۲	۳/۴۰	میزان برگزاری دوره های آموزشی توسط کارآفرینان موفق در تعاونی

مأخذ: یافته های تحقیق

*مقیاس ۱: هیچ، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی های زنان روستایی

این متغیر با ۱۸ گویه، در قالب طیف لیکرت، از پاسخگویان مورد سؤال قرار گرفت که نتایج به دست آمده (جدول ۹) نشان می دهد میزان رضایتمندی تعاونی از وضعیت کسب و کار خود ($CV=23/20$)، میزان استقبال تعاونی از رقابت با رقبا برای رسیدن به اهداف خود ($CV=24/97$) و میزان تغییرات در روش های بازاریابی محصولات قابل عرضه توسط تعاونی ($CV=25/47$) بیشترین و میزان رشد مبلغ سپرده گذاری در واحد اعتباری تعاونی ($CV=51/14$)،

میزان رشد تعداد سپرده گذاران در واحد اعتباری تعاونی (CV=۴۹/۱۶) و میزان رضایتمندی مشتریان از خدمات واحد اعتباری (CV=۴۵/۵۲) کمترین میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی زنان به شمار می‌آیند.

جدول ۹. رتبه‌بندی میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی

رتبه	ضریب پراکندگی (CV)	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۲۳/۲۰	۰/۸۱	۳/۴۹	میزان رضایتمندی تعاونی از وضعیت کسب و کار خود
۲	۲۴/۹۷	۰/۸۸	۳/۵۱	میزان استقبال تعاونی از رقابت با رقبای رسیدن به اهداف خود
۳	۲۵/۴۷	۰/۸۷	۳/۴۳	میزان تغییرات در روش‌های بازاریابی محصولات قابل عرضه توسط تعاونی
۴	۲۶/۱۲	۰/۹۵	۳/۶۳	میزان استقبال مشتریان از خرید کالاهای مصرفی مورد نیاز خود از فروشگاه مصرف تعاونی
۵	۲۹/۰۷	۱	۳/۴۹	میزان رضایتمندی مشتریان از خدمات فروشگاه کالاهای مصرفی تعاونی
۶	۲۹/۳۵	۰/۹۶	۳/۲	میزان دستیابی تعاونی به اهداف تعیین شده
۷	۳۰/۲۵	۱	۳/۳۲	میزان رشد سهم تعاونی در عرضه محصولات مصرفی
۸	۳۰/۴۵	۰/۹۷	۳/۱۸	میزان پیش قدمی در عرضه محصولات جدید در تعاونی
۹	۳۰/۹۸	۱/۰۲	۳/۳۰	میزان رشد سود تعاونی در سال گذشته
۱۰	۳۱/۳۵	۱/۰۵	۳/۳۶	میزان رشد فروش محصولات کالاهای مصرفی تعاونی در سال گذشته
۱۱	۳۱/۵۰	۱/۰۳	۳/۲۸	میزان رشد فروش کالا در تعاونی در گذشته در مقایسه با رقبای در منطقه
۱۲	۳۲/۳۹	۰/۹۹	۳/۰۶	میزان به‌کارگیری فناوری نوین در ارائه خدمات تعاونی
۱۳	۳۵/۷۰	۱/۰۹	۳/۰۸	میزان رشد خرید و فروش نهاده‌های کشاورزی تعاونی در سال گذشته
۱۴	۳۶/۵۷	۱/۱۲	۳/۰۶	میزان رشد تولید محصولات کشاورزی در تعاونی
۱۵	۳۷/۰۷	۱/۱۲	۳/۰۲	میزان افزایش اشتغال زایی در تعاونی در سال گذشته
۱۶	۴۵/۵۲	۱/۴۳	۳/۱۳	میزان رضایتمندی مشتریان از خدمات واحد اعتباری تعاونی
۱۷	۴۹/۱۶	۱/۳۹	۲/۸۴	میزان رشد تعداد سپرده‌گذاران در واحد اعتباری تعاونی
۱۸	۵۱/۱۴	۱/۴۴	۲/۸۲	میزان رشد مبلغ سپرده‌گذاری در واحد اعتباری تعاونی

مأخذ: یافته‌های تحقیق

*مقیاس ۱: هیچ، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

به منظور توصیف کیفی سطح توسعه کارآفرینی اعضای تعاونی روستایی زنان از روش میانگین (ISDM)^۱ استفاده شد. در این روش، از طریق تبدیل امتیازات کسب شده، ۴ سطح به شرح زیر برآورد شد:

$$A = \text{ضعیف} : A < \text{Mean} - \text{sd}$$

$$B = \text{متوسط} : \text{Mean} - \text{sd} < B < \text{Mean}$$

$$C = \text{خوب} : \text{Mean} < C < \text{Mean} + \text{sd}$$

$$D = \text{عالی} : \text{Mean} + \text{sd} < D$$

نتایج جدول ۱۰ نشان می دهد که سطح توسعه کارآفرینی در تعاونی های زنان روستایی، از دیدگاه بیشتر پاسخگویان (۹۳ یا ۳۴/۸۰٪)، در سطح خوب است. این وضعیت در حالی است که فقط ۱۸/۴۰ درصد پاسخگویان معتقدند که سطح توسعه کارآفرینی در تعاونی های زنان روستایی در حد ضعیف است.

جدول ۱۰. توزیع فراوانی میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی های زنان روستایی

سطوح توسعه کارآفرینی	فراوانی	درصد	درصد فراوانی تجمعی
ضعیف	۴۹	۱۸/۴۰	۱۸/۴۰
متوسط	۷۹	۲۹/۶۰	۴۸
خوب	۹۳	۳۴/۸۰	۸۲/۸۰
عالی	۴۶	۱۷/۲۰	۱۰۰

مأخذ: یافته های تحقیق

بررسی همبستگی بین متغیرهای مستقل تحقیق با متغیر وابسته تحقیق (میزان توسعه کارآفرینی)

با توجه به نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون (جدول ۱) مشخص گردید که بین عوامل شخصیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی با میزان توسعه کار آفرینی در سطح

1. Interval of Standard Deviation from the Mean.

معنی داری ۱ درصد رابطه مثبت وجود دارد. نتیجه آزمون ضریب همبستگی پیرسون همچنین نشان داد که بین میزان سن و میزان توسعه کارآفرینی در سطح معنی داری ۵ درصد رابطه منفی وجود دارد. علاوه بر این، یافته ها نشان داد که بین میزان سهام (حق عضویت)، میزان سابقه عضویت اعضا در تعاونی و میزان توسعه کار آفرینی رابطه معنی داری وجود ندارد. همچنین آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن نشان داد بین میزان تحصیلات اعضا و میزان توسعه کارآفرینی نیز رابطه معنی داری وجود ندارد (جدول ۱۱).

جدول ۱۱. همبستگی بین متغیرهای مستقل تحقیق با متغیر وابسته تحقیق (میزان توسعه کارآفرینی)

(n= ۲۶۷)

متغیر	ضریب همبستگی (۲)	سطح معنی داری	شدت همبستگی
عوامل شخصیتی	۰/۳۳۶**	۰/۰۰۰	متوسط
عوامل اقتصادی	۰/۳۰۸**	۰/۰۰۰	متوسط
عوامل اجتماعی	۰/۳۱۰**	۰/۰۰۰	متوسط
عوامل فرهنگی	۰/۲۷۱**	۰/۰۰۰	متوسط
عوامل آموزشی	۰/۳۸۰**	۰/۰۰۰	متوسط
سن	-۰/۱۲۷*	۰/۰۳۸	متوسط
سابقه عضویت	۰/۰۵۰	۰/۴۱۶	-
میزان سهام	۰/۲۱۰	۰/۷۳۴	-
میزان تحصیلات	-۰/۰۳۹	۰/۵۲۶	-

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* و ** به ترتیب معنی داری در سطح ۵ درصد و ۱ درصد

تحلیل رگرسیون میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی

به منظور تبیین میزان تغییرات و تعیین معادله تخمین میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی، به عنوان متغیر ملاک با متغیرهای پیش بین در همبستگی تحلیل رگرسیون

چندگانه، روش گام به گام به کار گرفته شد. پس از ورود کلیه متغیرهای مستقل معنی دار، متغیرهای عوامل شخصیتی و آموزشی در معادله باقی ماندند. این متغیرها توانایی تبیین ۱۸/۴۰ درصد از تغییرات متغیر ملاک (میزان توسعه کارآفرینی) را دارند. متغیر عوامل آموزشی با داشتن بالاترین بتا (۰/۲۹۲) سهم بیشتری در پیش بینی متغیر میزان توسعه کارآفرینی نسبت به عوامل شخصیتی دارد (جدول ۱۲).

جدول ۱۲. نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیره گام به گام

متغیر مستقل	B	Beta	t	Sig
عدد ثابت	۲۴/۰۰۶	-----	۱۴/۷۳۵	۰/۰۰۰
عوامل شخصیتی (X ₁)	۰/۳۰۹	۰/۲۱۷	۳/۵۶۸	۰/۰۰۰
عوامل آموزشی (X ₂)	۰/۶۰۳	۰/۲۹۲	۴/۸۰۴	۰/۰۰۰
$R = ۰/۴۲۹$ $R^2 = ۰/۱۸۴$ $Sig = ۰/۰۰۰$ $F = ۲۹/۷۵۲$				

مأخذ: یافته‌های تحقیق

با توجه به اطلاعات به دست آمده و معنی دار بودن مدل نهایی رگرسیون در این تحقیق، معادله میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی استان مازندران عبارت است از:

$$Y = ۲۴/۰۰۶ + ۰/۳۰۹ (X_1) + ۰/۶۰۳ (X_2)$$

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

نتایج رتبه‌بندی عوامل اقتصادی نشان داد که متغیرهای میزان توانایی رقابت در عرصه بازار، میزان به‌کارگیری مدیریت مالی و میزان اصلاح قوانین و مقررات بانکی بالاترین رتبه‌ها را به خود اختصاص دادند. در رتبه‌بندی عوامل اجتماعی نیز متغیرهای میزان حمایت‌های مشاوره‌ای، میزان کسب جایگاه اجتماعی و میزان تقویت نظام حرفه‌ای بالاترین رتبه‌ها را به خود اختصاص دادند. متغیرهای میزان اعتقادات و باورها و تجارب اعضا، قدردانی و ارزش نهادن مدیریت به کارکنان صاحب ایده و خلاق و میزان مشارکت کارآفرینان دارای بالاترین رتبه‌ها در بین سایر گویه‌های مربوط به عامل فرهنگی بودند. نتیجه رتبه‌بندی عوامل آموزشی نیز نشان داد که

متغیرهای میزان حمایت‌های اطلاعاتی از کارآفرینان و اعضای تعاونی، میزان اطلاع‌رسانی و آموزش و میزان برگزاری کلاس‌های توسعه مهارت‌های کوتاه‌مدت بالاترین رتبه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

با توجه به نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون مشخص گردید که بین عوامل شخصیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی با میزان توسعه کارآفرینی در سطح معنی داری ۱ درصد رابطه مثبت وجود دارد. نتایج تحقیقات زمانی و جان نثاری (۱۳۸۸)، گیائوند گیائی و همکاران (Ghiasvand Ghiasy et al., 2009)، خدائشناس گل‌افشانی (۱۳۸۹)، میرک‌زاده و گیائوند گیائی (۱۳۹۰)، هرندی زاده (۱۳۸۶)، و لیتونن (Littunen, 2000) نتیجه فوق را تأیید می‌کنند. علاوه بر این، نتیجه آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین میزان سن و میزان توسعه کارآفرینی در سطح معنی داری ۵ درصد رابطه منفی وجود دارد. این وضعیت در حالی است که دنیایی (۱۳۸۹) در تحقیق خود نشان داد که بین این دو متغیر رابطه معنی داری وجود ندارد. در محاسبه ضریب همبستگی پیرسون بین میزان سهام (حق عضویت) و میزان سابقه عضویت اعضا در تعاونی با میزان توسعه کارآفرینی مشخص شد که رابطه معنی داری میان آنها وجود ندارد. تحقیق انصاری و همکاران (۱۳۸۹) نیز حاکی از نبود رابطه بین سابقه عضویت اعضا در تعاونی‌ها و میزان توسعه کارآفرینی و تحقیق عمرانی و همکاران (۱۳۸۹) نیز حاکی از عدم وجود رابطه بین میزان سهام پرداختی پاسخگویان و میزان توسعه کارآفرینی می‌باشد. آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن نشان داد بین میزان تحصیلات اعضا و میزان توسعه کارآفرینی رابطه معنی داری وجود ندارد. این وضعیت در حالی است که جهانبانی بشاره و همکاران (۱۳۹۰) و ایمنی (۱۳۸۷) در تحقیقات خویش بر تأثیر میزان تحصیلات در کارآفرینی تأکید داشتند.

با استفاده از تحلیل رگرسیونی به روش گام به گام چندگانه مشخص گردید که دو متغیر عوامل شخصیتی و آموزشی پیش‌برنده میزان توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های زنان روستایی در مجموع ۱۸/۴۰ درصد از کل واریانس (تغییرات) مربوط به میزان توسعه کارآفرینی را تبیین کردند.

برپایه یافته‌های تحقیق، اقدامات و پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

- انجام حمایت‌های مشاوره‌ای لازم در زمینه‌های مختلف و مورد نیاز اعضا در جهت تقویت آینده‌نگری، شجاعت در تصمیم‌گیری و فرصت‌شناسی آنان از طریق دستگاه متولی (مدیریت تعاون روستایی استان)؛
- بازدید اعضای تعاونی‌ها از شرکت‌های تعاونی موفق در منطقه و یا خارج از منطقه در حوزه کارآفرینی؛
- نمایش فیلم و عکس، ارائه کاتالوگ و بروشورهای مرتبط با فعالیت‌های تعاونی‌ها یا شرکت‌های موفق در عرصه کارآفرینی جهت ترغیب و ایجاد شوق و انگیزه در اعضا به انجام دادن فعالیت‌های کارآفرین؛
- تشکیل و برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی مورد نیاز مرتبط با کار توسط اداره آموزش و توسعه تعاون مدیریت تعاون روستایی استان؛
- ارائه حمایت‌های اطلاعاتی در تمامی ابعاد، چه اقتصادی و اجتماعی و غیره، از این تعاونی‌ها از سوی بخش‌های مختلف تخصصی مدیریت تعاون روستایی استان؛
- اطلاع‌رسانی و ارائه آموزش‌های مستمر از طریق برگزاری کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی، برپایی نمایشگاه و جشنواره‌های محلی و منطقه‌ای جهت نمایش دادن دستاوردها و تولیدات این تعاونی‌ها به منظور آگاه‌سازی و افزایش شناخت آحاد جامعه از وجود چنین ظرفیت‌هایی در داخل روستاها؛
- توسعه مهارت‌های کوتاه‌مدت کارآفرینی در سطح این تعاونی‌ها از طریق آموزش با کمک کارشناسان خبره مدیریت تعاون روستایی استان و سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران؛ البته در این زمینه، همکاری اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان فنی و حرفه‌ای استان در توسعه مهارت‌های مذکور بسیار تأثیرگذار و مهم خواهد بود.

منابع

۱. ابراهیمی، ص. (۱۳۸۴). نقش تعاونی زنان روستایی در توسعه. فصلنامه نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ایران، سال اول، شماره ۸.
۲. اکبرپور دباغی، ف. (۱۳۸۸). بررسی نقش تعاون در توسعه کارآفرینی شرکت های تعاونی استان آذربایجان شرقی. ماهنامه تعاون، ۲۰ (۲۰۷-۲۰۸)، ۱۱۱-۱۴۱.
۳. انصاری، م.، احمد پور داریانی، م. و بهروزآذر، ز. (۱۳۸۹). ویژگیهای فردی اثر گذار بر توسعه کارآفرینی اجتماعی در مؤسسه های خیریه استان تهران. فصلنامه توسعه کارآفرینی، شماره ۸: ۳۷-۶۴.
۴. ایمنی، س. (۱۳۸۷). آسیب شناسی تعاونیهای کارآفرین زنان روستایی. مجموعه مقالات نخستین همایش ملی تعاون و کارآفرینی. وزارت تعاون. مهر ۱۳۸۷، تهران.
۵. جهانبانی بشاره، م.، مقصودی، ط. و سلیمانزاده توتونچی، س. (۱۳۹۰). بررسی تحلیلی راهبردهای توسعه کارآفرینی در تعاونی های کشاورزی. مجموعه مقالات نخستین همایش کنفرانس بین المللی ظرفیت های بخش تعاون در توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی. وزارت تعاون. فروردین ۱۳۹۰. کیش.
۶. حیدرقلی زاده، م. (۱۳۹۰). تعاون و تعاون گرایی با مروری بر تجارب ایران و جهان. تهران: نشر نگارش شرق.
۷. خداشناس گل افشانی، م. (۱۳۸۹). بررسی میزان موفقیت کارآفرینی گروهی و عوامل مؤثر بر آن و ارزیابی راهکارهایی برای افزایش کارآفرینی در بخش تعاون استان مازندران. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور ساری.
۸. دنیایی، ح. (۱۳۸۹). بررسی راهکارهای تقویت کارآفرینی در تعاونی های تولید بخش کشاورزی استان زنجان. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته توریج و آموزش کشاورزی. دانشگاه آزاد ابهر.

۹. رحیمی، ش. (۱۳۸۷). تبیین جایگاه تعاونی ها در موفقیت کارآفرینان. مجموعه مقالات نخستین همایش تعاون و کارآفرینی، وزارت تعاون. مهر ۱۳۸۷. تهران.
۱۰. رضوی، س. م. (۱۳۸۷). *دایره المعارف کارآفرینی*. تهران: نشر هم پا.
۱۱. زمانی، م. و جان نثاری، ا. (۱۳۸۸). بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونی‌ها. *ماهنامه کارآفرین ناب*، ۲(۱۲)، ۳۰.
۱۲. شعبان پور، غ. (۱۳۸۶). بخش تعاون ایران اشتغال و کار آفرینی. *فصلنامه رویش*، ۵(۱۹)، ۱۳.
۱۳. عمرانی، ز، حقیقی کفاش، م. و مظلومی، ن. (۱۳۸۹). اولویت بندی عوامل اثرگذار بر کارآفرینی اجتماعی در ایران از دیدگاه فعالان اجتماعی. *فصلنامه توسعه کارآفرینی*، ۲(۸)، ۱۱-۳۶.
۱۴. قاسم لونیا، ن. (۱۳۸۹). جایگاه آموزش کشاورزی در بخش کارآفرینی بخش کشاورزی. *ماهنامه دهاتی*، ۷(۸۰)، ۲۳-۲۸.
۱۵. قبری، م.، ابراهیم زاده، ع. و قاسمی، ب. (۱۳۷۹). *نهضت تعاونی در ایران*. تهران: نشر پایگان.
۱۶. ملک پور، ح. (۱۳۸۷). *بررسی راهکارهای توسعه کارآفرینی در بخش تعاون استان چهارمحال و بختیاری*. تهران: وزارت تعاون. کارنامه پژوهشی در سال ۱۳۸۷.
۱۷. میرک زاده، ع. و غیاثوند غیاثی، ف. (۱۳۹۰). *اولویت بندی عوامل مؤثر بر توسعه اشتغال در تعاونی‌های تولیدی کشاورزی استان کرمانشاه*. مجموعه مقالات نخستین همایش بین المللی ظرفیت‌های بخش تعاون در توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی. وزارت تعاون. فروردین ۱۳۹۰. تهران
۱۸. هرنندی زاده، ا. (۱۳۸۹). *بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونی های تولید کشاورزی استان اصفهان*. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس.

19. Freytag, A., & Thurik, R. (2006). Entrepreneurship and its determinants in a cross-country setting. *Journal of Evolutionary Economics*, 17(2), 117-131.

20. Ghiasvand Ghiasy, F., Hosseini, S. J. F., Malek Mohammadi, I., & Hosseini, S. M. (2009). Factors influencing the entrepreneurship Iran agricultural cooperatives. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 3 (2), 1170-1174.
21. Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- 22 Littunen, H. (2000). Entrepreneurship and the characteristics of the entrepreneurial personality. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 6 (6), 61-75
23. Maghsoudi, T., & Davodi, H. (2011). Entrepreneurship development strategies in agriculture cooperatives in Iran. *Ammerican-Eurasian J. Agric. & Environ. Sci.* 10 (2), 283-289.

Factors Affecting Entrepreneurship Development in Women's Rural Cooperatives in Mazandaran Province

S.H. Zarei Pahnecoulai¹, A. Ahmadpour², M. Charmchian Langerodi³

Received: 07/04/2013 Accepted: 26/08/2013

Abstract

The primary purpose of this research was to examine factors affecting entrepreneurship development in women rural cooperatives in Mazandaran Province. The research design for this study was descriptive-correlational method. The research Instrument used was a questionnaire. Validity was established by a panel of experts. A pilot test was conducted with 30 subjects. Cronbach alpha coefficient was calculated for different parts of the instrument ranging from 0.69 to 0.86. The population was all women that were members of rural cooperatives in Mazandaran province (N=1372). According to Krejcie & Morgan' Table, (n=300) respondents were chosen as sample by using stratified sampling and finally 267 questionnaires were gathered and analyzed. The majority of rural women stated that the level of entrepreneurship development was appropriate. The inferential statistical results showed that there was a positive relationship between factors driving entrepreneurship development and the level of entrepreneurship development. The multiple regression showed that personality and educational factors can estimate 18.40 % of variation of entrepreneurship development.

Keywords: Entrepreneurship Development, Rural Cooperatives, Rural Women, Mazandaran Province

1. Former Master Student of Agricultural Extension & Education, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran (Corresponding Author) e-mail:housinezarei@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of Agriculture, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

3. Assistant Professor, Department of Agriculture, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran